

ÜHISKONNAUURINGUD

Ülevaade Eesti avaliku sektori asutuste
ja mõttekodade uuringutest

2018: 3

Ilmub kord kuus
ISSN 2382-7483

<http://goo.gl/Bjel1B>

EESTI PANK

[Chen, Wenjuan ; Netšunajev, Aleksei \(2018\). Structural vector autoregression with time varying transition probabilities: identifying uncertainty shocks via changes in volatility. \(Working Paper Series ; 2/2018\).](#)

Struktuursetes vektorautoregressiivsetes (SVAR) mudelites on šokkide tuvastamine esmatähtis, kuna impulssvastuste analüüs sõltub otseselt nendest piirangutest, mis on võetud šokkide tuvastamisel eelduseks. Selles artiklis pakutakse esimest korda välja võimalus lisada ajas muutuvaid üleminekutõenäosusi Markovi lülitusega struktuursesse VAR-mudelisse, mis tuvastatakse volatiilsuse abil. Artiklis sõltuvad üleminekutõenäosused majanduslikest muutujatest logistilise funktsiooni kaudu. Kasutatakse teavet, mis aitab üleminekuhetki prognoosida. Empiirilises rakenduses kasutatakse käesolevas uurimuses Ameerika Ühendriikide andmeid. Mudeli hinnangute analüüsis kerkib esile mitu uut tulemust.

JUSTIITSMINISTEERIUM

[Mägi, Eeva \(2017\). Audiovisuaalse teose ja teose helisalvestise isiklikuks otstarbeks kopeerimise erandi rakendamisel autorite ja autoriõigusega kaasnevate õiguste omajate poolt saamata jäänud tulu arvutamise meetoodika / Maria Mägi Advokaadibüroo.](#)

Analüüs käsitleb teoste reprodutseerimist ning annab ülevaate, kuidas on erinevates Euroopa riikides reguleeritud nn tühja kasseti maksu või lõivu kogumist. Tulenevalt teiste riikide kogemustest on ülesandeks kujundada meetoodika, kuidas arvutada Eestis autorite ja autoriõigusega kaasnevate õiguste omajate poolt saamata jäänud tulu ligikaudne summa.

KESKKONNAMINISTEERIUM

[Erg, Katrin ; Tarros, Siim \(2017\). Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini ja Ida-Viru põhjaveekogumi omavahelise seose väljaselgitamine ohtlike ainete koormusallikate ja päritolu kaudu / OÜ Eesti Geoloogiakeskus.](#)

Uuringu eesmärgiks oli geofüüsikaliste töödega välja selgitada Ida-Viru põlevkivibasseini ja Ida-Viru põhjaveekogumi seirekaevude olukord. Selgitatakse, kuidas on kaks kogumit omavahel seotud ning millistes põhjaveekihtides on toimunud suuremad muutused, mis on need tinginud ja kuidas saaste levikut oleks võimalik piirata.

[Erg, Katrin ; Tarros, Siim \(2017\). Riikliku põhjavee kaevude tehnilise seisundi hindamine / OÜ Eesti Geoloogiakeskus.](#)

Aruandes hinnatakse põhjaveeseire puurkaevude sanitaarset ja tehnilist seisundit, selgitatakse välja seirepuurkaevuga avatud põhjaveekiht, kaevu tegelik konstruktsioon ning mantelortutaguse tsementatsiooni olemasolu.

[Mötte, Mati ; Aamisepp, Marju ; Persitski, Helle ; Berg-Jürgens, Margit ; Kiiker, Kristo \(2017\). Nitraaditundliku ala laiendamiskava vajaduse majandusliku mõju analüüs : lõpparuanne.](#)

Analüüsis selgitatakse ja kaardistatakse nitraaditundliku ala (NTA) laiendamise mõju põllumajandustootmisele ning kirjeldatakse, milline võib olla NTA laiendamise mõju erinevat tüüpi põllumajandusettevõtetele.

MAAELUMINISTEERIUM

[Taat, Tõnu \(2018\). Regionaalne SKP maakondade ja majandussektorite järgi.](#)

Uuring sisaldab majanduse üldolukorra lühikirjeldust, antakse ülevaade Eesti regionaalarengu strateegia 2002–2015 üldeesmärkide saavutamisest ja maakondade elanike keskmisest elatustasemest ning tuuakse välja regionaalne SKP majandussektorite lõikes.

[Viira, Ants-Hannes ; Mötte, Mati ; Aro, Kersti ; Matveev, Eduard ; Josing, Marje ; Ahermaa, Evelin ; Hein, Piret ; Aruvee, Pille ; Pulver, Bruno ; Viileberg, Maris \(2017\). Ühise põllumajanduspoliitika tulevikuanalüüs : lõppraport / Eesti Maaülikool ; Eesti Konjunkturiinstituut.](#)

Analüüsis antakse sisend ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) tulevikuarenguid puudutavate Eesti seisukohtade kujundamiseks ja põhjendamiseks, analüüsitakse Eesti jaoks olulisi ÜPP elemente ning pakutakse välja alternatiive ja võimalusi Eesti põllumajanduse jätkusuutlikule arengule.

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM

[Jaakson, Paul \(2017\). Innovatsioonihanked – nende seiramine ja osakaal kõikidest hangetest Eestis aastal 2015. \(Innovation Studies ; 26\).](#)

Uuringu eesmärgiks oli kindlaks teha, millised 2015. aastal toimunud riigihanked olid innovatsioonihanked. Eesmärgi saavutamiseks määrati innovatsioonihangete baastase, kaardistati teiste riikide kogemusi ning pakutakse välja Eesti riigi jaoks sobiv innovatsioonihangete seirelahendus.

POLIITIKAUURINGUTE KESKUS PRAXIS

[Aaben, Laura ; Paat-Ahi, Gerli ; Nurm, Ülla-Karin \(2017\). Pikaajalise hoolduse deinstitutionaliseerimise mõju hindamise raamistik : analüüsi aruanne.](#)

Pikaajalise hoolduse all on käesoleva analüüsi kontekstis silmas peetud täiskasvanud (sh eakatele) inimestele pikema aja jooksul kodus või erinevates institutsioonides osutatavaid tervise- ja hoolekandeteenuseid. Töö lähteülesanne oli analüüsile tuginedes koostada pikaajalise hoolduse deinstitutionaliseerimise (DI) mõjuvaldkondade raamistik, millele tuginedes on edaspidi võimalik planeerida ja teostada DI mõju hindamisi.

[Aaben, Laura ; Paat-Ahi, Gerli ; Nurm, Ülla-Karin ; Kallavus, Kadi \(2017\). Eesti riikliku HIV ja AIDS strateegia 2006–2015 lõpphindamine : uuringu aruanne.](#)

Riiklik HIV ja AIDSi strateegia 2006–2015 on viimase enam kui kümne aasta jooksul olnud Eesti HIV-valdkonna võtmedokument. Strateegia lõppes 2015. aastal, hiljem toimus lõpphindamine. Uuringu käigus hinnati strateegia tulemusi, tegevuste eesmärgipärasust ja vastavust rahvusvahelistele HIV/AIDSi poliitikate soovitudele. Uuringu meetoditena olid kasutusel individuaal- ja grüpiintervjuud Eesti ja välismaa ekspertidega, dokumendianalüüs, Eesti ja rahvusvahelise teaduskirjanduse analüüs ning statistiline andmeanalüüs.

[Melesk, Kirsti ; Koppel, Kaupo ; Michelson, Aleksandr \(2017\). Töökohapõhise õppe läbiviimise maksumus ja tasuvus tööandjale.](#)

Töökohapõhine õpe ehk õpipõisõpe on kutseõppe vorm, kus amet omandatakse tööandja juures – väljaõpe töökohal moodustab vähemalt kaks kolmandikku õppekava mahust. Uuringu eesmärk oli hinnata töökohapõhise õppega kaasnevaid tulusid ja kulusid tööandjale. Täpsemalt oli uuringu eesmärk välja selgitada töökohapõhise õppe maksumus ettevõttele ning selle õppevormi rakendamise tulenev kasu ettevõttele. Käesolev uuring on keskendunud viiele õppekavarühmale: hulgi- ja jaekaubandus, mehaanika ja metallitöö, majutamine ja toitlustamine, elektroonika ja automaatika, metsandus.

RAHANDUSMINISTEERIUM

[Klaos, Kadri ; Isand, Dina ; Kaarna, Risto \(2017\). Tervisekäitumist mõjutava maksustamise analüüs ning magustatud jookide maksu kontseptsioon.](#)

Analüüsi fookuses on tasakaalustamata toitumisest tulenev tervisekahju, mille mõjutamiseks on käsitletud erinevaid maksuobjekte nagu suhkru ja magusainetega magustatud joogid, toitainepõhine aktsiis ja muu magusaine. Lisaks antakse ülevaade maksustamise võimalikest tulemustest ning sellega kaasnevatest nähtustest.

RAHVUSVAHELINE KAITSEUURINGUTE KESKUS

[Stoicescu, Kalev \(2018\). Report : Russia's „allies“ : January 2018.](#)

Neid väheseid riike, kes seovad end Venemaaga, loetakse harilikult lääne vaatlajate poolt koostöö mõttes „lootusetuteks juhtumiteks“. Neid riike nähakse Moskva mõjuorbiidis nii kindlatena, et püüdluseid neid lääne institutsioonidele lähendada loetakse nurjumisele määratuks. Siiski on mõistlik küsida, kui tihedad ja tugevad nende riikide sidemed Venemaaga siiski on. Aruandes keskendutakse Valgevene, Armeeniale ja Kasahstanile: kolmele riigile, mis on Venemaa juhitud sõjalis-poliitilise liidu Kollektiivse Julgeoleku Lepingu Organisatsiooni ning Euraasia Majandusliidu olulise tähtsusega liikmed. Nimetatud riikidel on Venemaaga tihedad poliitilised, majanduslikud, sõjalised ja kultuurilised suhted, kuid nende sidemed Moskvaga on palju keerukamad, kui esmapilgul tunduvad. Aruanne põhineb erinevatel avatud infoallikatel ning aruteludel valitsusväliste ja välisriikide esindajatega, mis leidsid aset Minskis, Jerevanis ja Astanas aastal 2017.

RIIGIKANTSELEI

[Petti, Kalev ; Udam, Alise ; Silla, Evelin. Elanikkonna teadlikkus ja suhtumine Euroopa Liidu küsimustes : elanikkonna küsitlusuuring / Rait Faktum & Ariko.](#)

Uuringu eesmärgiks oli selgitada, missugune on elanikkonna toetus Euroopa Liidule ja eurole, kursisolek valitsuse EL-suunalise poliitikaga, EL-teemalised teadmised ning info saamine ja hoiakud euroala ja ELi tulevikku puudutavates küsimustes. Samuti käsitletakse uuringus Eesti Euroopa Liidu

Nõukogu eesistumisega seotud teematikat. Euroopa Liiduga seotud üldiste teemade osas võrreldakse tulemusi varasemate aastate analoogsete uuringutega.

TERVISE ARENGU INSTITUUT

[Panov, Liisi \(2018\). Vigastused Eestis 2016.](#)

Vigastused on Eestis laste ja noorte täiskasvanute peamine surmapõhjus. Vigastuste tõttu vajas 2016. a ravi ligi 158 000 Eesti elanikku, 868 inimest hukkus. Avaliku sektori kulu vigastustele oli üle 43 miljoni euro. Käesolevas analüüsis antakse ülevaade Eesti elanike vigastustest, nende põhjustest ja ravikuludest 2016. aastal. Analüüsi eesmärk on osutada probleemi ulatusele ja tõsidusele ning kirjeldada riskirühmi, kellele peaks ennetustegevuste plaanisel enam tähelepanu pöörama.

[Vals, Kaire ; Lemsalu, Liis \(2018\). HIV nõustamise ja testimise teenuse kasutamine 2016. aastal.](#)

Uuringus antakse ülevaade tulemustest, mis saadi, kogudes külastatavuse andmeid 12-st HIVi nõustamise ja testimise kabinetist. Ülevaade antakse kabinetide külastatavusest, testimise põhjustest, testide tulemustest, HIV-iga seotud riskikäitumisest jm.

Väljaande koostanud Gerli Kõösel Gerli.Koosel@nlib.ee ja Merili Rämmel

Keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Vaata ka Euroopa Liidu Nõukogu raamatukogu koostatavat väljaannet Think Tank Review, mis tutvustab EL liikmesriikides läbiviidud uuringuid.

Väljaandele kohalduvad [Creative Commonsi Eesti litsentsi \(versioon 3.0\)](#) tingimused